

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

О. В. Костюнік, С. О. Тульчинська, О. С. Солосіч

**СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА:
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТ**

Навчальний посібник

Рекомендовано Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського як навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес»

Електронне мережеве видання

Київ

2026

УДК 330.101.(162):334.021

К35

Автори: *Костюнік О. В.*, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, КПІ ім. Ігоря Сікорського;
Тульчинська С. О., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва, КПІ ім. Ігоря Сікорського;
Солосіч О. С., асистент кафедри економіки і підприємництва, КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Рецензент: *Вовк О. М.*, д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики, КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Відповідальний редактор: *Шашина М. В.*, д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємництва, КПІ ім. Ігоря Сікорського

Рекомендовано Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (протокол № 7 від 10.02.2026 р.)

Костюнік О. В.

К35 Соціальна економіка: індивідуальне завдання / реферат [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес», (денної та заочної форми навчання) / О. В. Костюнік, С. О. Тульчинська, О. С. Солосіч. КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текст дані (1 файл). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2026. – 51 с.

Навчальний посібник «Соціальна економіка: індивідуальне завдання / реферат» призначений для підготовки здобувачів ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» (денної та заочної форми навчання). У навчальному посібнику наведено методичні рекомендації щодо виконання індивідуального завдання / реферату, обґрунтовано структуру, вибір теми, вимоги до оформлення індивідуального завдання / реферату, подано приклад його оформлення. Матеріали доповнено переліком використаної та рекомендованої літератури, а також вимогами до оцінювання якості його виконання.

УДК 330.101.(162):334.021

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

проспект Берестейський, 37, м. Київ, 03056

<https://kpi.ua>

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5354 від 25.05.2017 р.

© О. В. Костюнік, С. О. Тульчинська,
О. С. Солосіч, 2026

© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ	11
ВИБІР ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ	19
РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ	22
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ	27
ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	36
ДОДАТКИ.....	40

ВСТУП

Сучасний світ переживає період глибоких соціально-економічних змін, пов'язаних із процесами глобалізації, цифровізації, екологічних викликів, міграційних рухів та трансформації трудових відносин. Зміщення акцентів у бік соціальної відповідальності, гуманітарних цінностей і сталого розвитку стає однією з ключових тенденцій розвитку сучасної економічної науки. У цих умовах виникає потреба у формуванні нової парадигми соціально орієнтованого господарювання, яка ґрунтується на пріоритеті людини, її потреб, прав і свобод, а також на гармонійному поєднанні економічної ефективності та соціальної справедливості.

Особливої актуальності ці питання набувають в Україні, яка проходить складний шлях реформування соціально-економічної системи, інтеграції до європейського простору та відновлення після наслідків повномасштабної війни. Економіка нашої держави нині стоїть перед подвійним викликом: забезпечити стійке економічне зростання та водночас гарантувати соціальний захист і підтримку найбільш уразливих верств населення. Саме тому надзвичайно важливим завданням стає пошук оптимальної моделі соціально орієнтованої економіки, здатної забезпечити баланс між інтересами держави, бізнесу та громадянського суспільства.

Соціальна економіка — це наука про узгодження економічних і соціальних інтересів, про створення умов для реалізації потенціалу кожної особистості, про досягнення балансу між матеріальним виробництвом і суспільним добробутом. Вона вивчає механізми перерозподілу ресурсів, соціальні наслідки економічної політики, роль соціального партнерства, корпоративної відповідальності та взаємодії держави, бізнесу й громадськості у вирішенні соціальних проблем.

Вивчення дисципліни «Соціальна економіка» має на меті сформувані у здобувачів вищої освіти розуміння сутності соціально-економічних процесів, їх взаємозв'язку та взаємозалежності, а також ролі держави у формуванні ефективної системи соціального захисту, соціальної справедливості та гідного

рівня життя. Дисципліна розглядає соціальну економіку не лише як галузь знань, а як практичний інструмент формування суспільства, у центрі якого стоїть людина, її розвиток і соціальна безпека.

Актуальність дисципліни «Соціальна економіка» визначається також тим, що сучасна Україна прагне побудови європейської моделі суспільства — соціально орієнтованої, демократичної, правової держави, де людина є найвищою цінністю. Розуміння закономірностей функціонування соціально орієнтованої економіки, її принципів і методів дозволяє фахівцям ухвалювати виважені управлінські рішення, оцінювати соціальні наслідки реформ і створювати умови для сталого розвитку суспільства.

Дисципліна «Соціальна економіка» є важливою складовою підготовки фахівців соціально-економічного профілю, оскільки вона формує у здобувачів вищої освіти системне бачення взаємозв'язків між економічними процесами та соціальними явищами, які визначають рівень добробуту населення, соціальну справедливість і стабільність у суспільстві. Соціальна економіка досліджує, яким чином економіка може служити людині, як забезпечити ефективне функціонування господарської системи без втрати її соціальної орієнтації, і якою має бути роль держави у створенні умов для справедливого розподілу результатів економічного розвитку.

Метою викладання курсу є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок аналізу соціально-економічних процесів, розуміння сутності соціальної політики держави, механізмів розподілу доходів, організації соціального захисту населення, розвитку людського потенціалу. Дисципліна забезпечує міждисциплінарний зв'язок економіки, соціології, політології, права, психології, управління, що дозволяє комплексно розглядати соціально-економічні явища.

У процесі навчання здобувачі оволодівають знаннями про закономірності функціонування соціально орієнтованої економіки, механізми формування соціального капіталу, роль соціального партнерства у стабілізації суспільних відносин, а також засвоюють інструменти оцінки соціальної ефективності

економічної політики. Особлива увага приділяється питанням забезпечення соціальної справедливості, подолання бідності, формування ефективного ринку праці, розвитку системи соціального страхування, охорони здоров'я та освіти як ключових елементів соціальної інфраструктури.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.

ЗК 11. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з чинними нормативними та правовими актами.

ФК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їхньої інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

ФК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їхньої конкурентоспроможності.

ФК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ФК 18. Здатність до розроблення комплексу рекомендацій для подолання соціальних диспропорцій сучасної економіки; до розроблення програм соціальної відповідальності та планування створення соціальних підприємств для формування соціальних стимулів у процесі реалізації механізму соціальної координації.

ФК 19. Здатність до здійснення моніторингу та оцінювання ефектів від реалізації соціальних заходів державою, бізнесом, інститутами громадянського суспільства.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти такі програмні результати навчання:

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їхньої діяльності.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН 26. Аналізувати ефекти від реалізації соціальних заходів державою, бізнесом, інститутами громадянського суспільства; виявляти можливості щодо реалізації людської особистості у процесі соціально-економічної діяльності; оцінювати та аналізувати ефективність соціальної відповідальності, соціального підприємництва та державної соціальної політики як складових механізму соціальної координації.

У межах навчальної дисципліни «Соціальна економіка» для здобувачів вищої освіти в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачено виконання індивідуального завдання у вигляді написання реферату.

Написання реферату з навчальної дисципліни «Соціальна економіка» є важливою складовою освітнього процесу, спрямованою на поглиблення теоретичних знань, формування аналітичних та дослідницьких навичок, розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти. Ця форма самостійної роботи дає змогу систематизувати матеріал, засвоєний у процесі вивчення курсу, узагальнити ключові поняття, закономірності та принципи функціонування соціально орієнтованої економіки, а також застосувати набуті знання для аналізу реальних соціально-економічних процесів.

Реферат має на меті не лише відтворення навчального матеріалу, а й поглиблене осмислення сутності соціально-економічних явищ, процесів і механізмів, що визначають добробут населення, ефективність соціальної політики та рівень соціальної справедливості в суспільстві. У процесі підготовки реферату здобувач вищої освіти розвиває навички пошуку, систематизації та критичного аналізу наукових, статистичних і нормативних джерел, опановує методи роботи з інформаційними ресурсами, вчиться узагальнювати матеріал, аргументувати власну позицію та робити науково обґрунтовані висновки.

Метою написання реферату є систематизація, узагальнення та прикладне поглиблення знань здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня з освітньої компоненти «Соціальна економіка», формування розуміння закономірностей функціонування соціально орієнтованої економіки та механізмів державного регулювання соціальних процесів.

Основні завдання, що вирішуються під час виконання реферату:

- поглиблення знань про сутність, принципи та функції соціальної економіки;
- опанування підходів до аналізу соціально-економічної політики держави;
- формування вмінь оцінювати соціально-економічну ефективність управлінських рішень;
- розвиток навичок роботи з офіційною статистичною, аналітичною та нормативною інформацією;
- удосконалення здатності застосовувати теоретичні знання для пояснення реальних соціальних явищ та процесів;
- вироблення критичного ставлення до різних наукових концепцій і підходів щодо соціальної орієнтації економіки.

Під час написання реферату здобувачі вищої освіти виконують такі основні дії:

- аналізують літературні джерела (монографії, наукові статті, офіційні звіти, державні програми, статистичні матеріали) для виявлення сучасних тенденцій розвитку соціально орієнтованої економіки;
- досліджують приклади реалізації соціальної політики в Україні та зарубіжних країнах, порівнюють їхню ефективність;
- оцінюють соціальні показники (рівень доходів, зайнятості, бідності, соціальної нерівності, доступу до освіти та медицини) і роблять висновки щодо їхнього впливу на соціально-економічну стабільність;
- обґрунтовують пропозиції щодо вдосконалення державного соціально-економічного регулювання, розвитку соціального партнерства, удосконалення системи соціального захисту та соціального інвестування.

При написанні реферату доцільно застосовувати як вербальний, так і графічний та аналітичний підходи — таблиці, діаграми, графіки, статистичні узагальнення. Це дозволяє не лише описати досліджуване явище, а й продемонструвати динаміку його змін, взаємозв'язки між соціальними та економічними чинниками, виявити тенденції і зробити прогноз розвитку певної соціально-економічної сфери.

У процесі написання реферату здобувач має продемонструвати:

- володіння понятійним апаратом соціальної економіки;
- здатність пояснювати взаємозв'язок економічних і соціальних процесів;
- уміння аналізувати соціальні показники на основі статистичних даних;
- навички аргументованого викладення власних суджень і висновків;
- уміння застосовувати теоретичні знання для обґрунтування напрямів удосконалення соціальної політики держави.

Реферат має не лише аналітичний, але й дослідницький характер, оскільки спонукає здобувачів вищої освіти до самостійного пошуку, критичної оцінки інформації та формування власної позиції щодо соціально-економічних проблем сучасності. Особливу увагу слід приділяти сучасним викликам для соціальної економіки України — наслідкам воєнних дій, соціальним

диспропорціям, змінам у структурі зайнятості, міграційним процесам, питанням соціальної інтеграції та сталого розвитку.

Таким чином, написання реферату з дисципліни «Соціальна економіка» є не лише формою перевірки засвоєних знань, але й інструментом розвитку фахових компетентностей, аналітичного мислення, уміння інтегрувати теорію з практикою, оцінювати соціальні наслідки економічних рішень та формувати бачення шляхів побудови соціально справедливої, ефективної економіки в Україні.

Метою видання є надання допомоги та методичної підтримки здобувачам вищої освіти у процесі підготовки та виконання індивідуального завдання / реферату з навчальної дисципліни «Соціальна економіка» на основі засвоєних теоретичних положень курсу та опрацювання проблемних питань прикладного характеру.

Методичні рекомендації покликані сприяти глибшому розумінню сутності соціально-економічних процесів, розвитку навичок аналітичного мислення та практичному застосуванню отриманих знань під час аналізу соціально орієнтованої економіки.

Обов'язковим елементом підготовки роботи є її належне наукове та структурне оформлення відповідно до встановлених вимог, що забезпечує логічність, послідовність викладу матеріалу й наукову аргументованість висновків.

Ключові слова: соціальна економіка, соціально-економічний розвиток, соціальна політика, соціальна справедливість, добробут населення, соціальне партнерство, соціально орієнтована економіка, соціальні процеси, сталий розвиток, соціальний захист.

СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ

Раціональна структура індивідуального завдання / реферату з дисципліни «Соціальна економіка» є невід'ємною частиною якісної підготовки здобувачів вищої освіти. Вона забезпечує логічність, послідовність і наукову аргументованість викладу матеріалу, сприяє формуванню системного підходу до вивчення соціально-економічних процесів, що відбуваються в суспільстві.

Побудова реферату за чітко визначеною структурою допомагає здобувачу освіти усвідомити етапність дослідження — від постановки проблеми до обґрунтування практичних висновків. Саме структура надає роботі внутрішню логіку, дозволяє уникнути хаотичності у викладі матеріалу та забезпечує повноту розкриття обраної теми.

У процесі виконання індивідуального завдання здобувач освіти має опанувати не лише змістовну частину дисципліни «Соціальна економіка», а й засвоїти принципи побудови наукової праці: визначення мети та завдань, систематизацію джерел, відбір релевантних фактів, формування власних висновків. Кожен структурний елемент роботи спрямований на розвиток конкретних умінь і навичок — від аналітичного мислення до здатності презентувати результати дослідження у чіткій, логічній формі.

Завдяки правильній структурі реферат набуває не лише академічної, а й практичної цінності. Його результати можуть бути використані для узагальнення соціально-економічних тенденцій, виявлення проблем соціальної політики, оцінки ефективності державних програм, або розроблення пропозицій щодо вдосконалення системи соціально-економічних відносин.

Особливість структури індивідуального завдання з соціальної економіки полягає в поєднанні теоретичного та прикладного підходів. З одного боку, студент аналізує наукові концепції, теорії, погляди економістів і соціологів на природу соціальних процесів, а з іншого — застосовує ці знання до аналізу реальних соціально-економічних ситуацій. Це сприяє формуванню навичок практичного мислення, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Індивідуальне завдання / реферат повинен містити:

- титульний аркуш (Додаток А);
- зміст (Додаток Б);
- перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів (у разі потреби);
- вступ;
- основну, тобто змістовну частину (пункти (рекомендовано) / розділи та підрозділи);
- висновки;
- список використаної літератури;
- додатки (у разі потреби).

Обсяг реферату при виконанні із застосуванням технічних засобів не повинен перевищувати 30-35 сторінок (без додатків).

Зміст реферату подають безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки.

Зміст (план) – це система заголовків частин роботи із зазначенням сторінок, на яких вони розміщені. План є інформативним елементом, оскільки дає коротке уявлення про проблему, що розробляється, про логіку викладення та актуальність, наукову і практичну значущість обраної теми.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів складають за умови повторення таких елементів більше ніж три рази в тексті та розміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Інакше їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні. Якщо в роботі вжита специфічна термінологія чи використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. Перелік треба друкувати двома колонками, у яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їхню детальну розшифровку.

Вступ є надзвичайно важливою частиною індивідуального завдання / реферату, адже саме він визначає логіку подальшого дослідження, формує загальне уявлення про тему, актуальність і зміст роботи. Його основна функція полягає в з'ясуванні науково-практичної проблеми, мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, а також у визначенні теоретичних підходів, на основі яких автор проводитиме аналіз.

У вступі необхідно показати, чому саме обрана тема є актуальною в сучасних умовах. Для дисципліни «Соціальна економіка» актуальність обґрунтовується через процеси соціалізації економіки, пошук шляхів поєднання економічної ефективності із соціальною справедливістю, розвиток людського потенціалу, роль держави в забезпеченні соціальної рівноваги.

Крім того, у вступі слід:

- коротко окреслити стан дослідження проблеми у вітчизняній та зарубіжній науці (з посиланнями на авторів чи напрями);
- сформулювати мету (що саме планується дослідити);
- визначити завдання (які кроки буде здійснено для досягнення мети);
- зазначити об'єкт і предмет дослідження;
- описати методи дослідження (аналітичні, порівняльні, статистичні, системні тощо).

Наприкінці вступу доцільно подати коротку характеристику структури роботи — скільки розділів вона містить і які питання розглядаються в кожному з них.

Визначаючи об'єкт і предмет дослідження, необхідно враховувати, що:

- *об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення,*

- *предмет міститься в межах об'єкта і визначає тему роботи.*

Вони визначають і мету реферату.

Наприклад:

Об'єктом дослідження є соціальне підприємництво.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти еволюції соціального підприємництва та його функцій у соціально орієнтованій ринковій економіці.

Метою дослідження є наукове обґрунтування ролі соціального підприємництва, а також надання практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності виконання його функцій у соціально орієнтованій ринковій економіці.

Основна частина є змістовним ядром реферату та містить систематизований виклад матеріалу відповідно до мети й завдань роботи. Саме тут розкривається сутність проблеми, здійснюється аналіз теоретичних підходів, оцінювання реальних соціально-економічних процесів, а також обґрунтовуються пропозиції чи висновки.

Рекомендується поділяти основну частину на два-три логічні розділи, у кожному з яких розкривається окрема група питань:

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи теми.

У цьому розділі здобувач має подати узагальнення теоретичних засад досліджуваного питання. Це можуть бути наукові підходи до визначення сутності соціальної економіки, її принципів, основних функцій, моделей соціально орієнтованої ринкової системи. Необхідно проаналізувати наукову літературу, визначити спільне і відмінне в підходах різних авторів, виокремити власну позицію щодо розуміння сутності досліджуваного явища.

Розділ 2. Аналіз сучасного стану соціально-економічних процесів.

Тут доцільно навести фактичний або статистичний матеріал, що відображає сучасний стан об'єкта дослідження — наприклад, рівень добробуту населення, соціальну диференціацію, стан ринку праці, ефективність соціальної політики, розвиток системи соціального захисту тощо.

Бажано використовувати офіційні дані (Держстат України, міжнародні організації, профільні міністерства). Аналіз має супроводжуватися графіками, таблицями, схемами.

Розділ 3. Шляхи вдосконалення та перспективи розвитку.

Завершальний підрозділ основної частини має бути узагальнювального і прикладного характеру. Тут здобувач формулює власні висновки, пропонує напрями вдосконалення соціально-економічної політики, розробляє рекомендації щодо підвищення ефективності соціальних програм чи зміцнення соціальної справедливості.

Усі положення основної частини повинні бути логічно послідовними, аргументованими та підтвердженими фактами. Виклад має бути науковим, чітким, без зайвих емоційних висловів.

Наприклад, при підготовці роботи на тему «Роль соціального підприємництва у сучасній соціально орієнтованій ринковій економіці», відповідно до визначених об'єкта, предмета та мети дослідження, доцільно:

- розкрити сутність соціального підприємництва, його основні характеристики, принципи діяльності та існуючі моделі розвитку;
- визначити економічну та соціальну роль соціальних підприємств у процесах соціалізації економіки, забезпечення сталого розвитку та зміцнення соціальної справедливості;
- проаналізувати ефективність реалізації функцій соціального підприємництва, спираючись на результати аналітичних досліджень, статистичні матеріали та наукові публікації;
- провести порівняльний аналіз досвіду функціонування соціальних підприємств в Україні та за кордоном, звертаючи увагу на законодавче регулювання, інституційні механізми підтримки та соціально-економічний ефект їхньої діяльності;
- обґрунтувати напрями вдосконалення та чинники підвищення ефективності соціального підприємництва у структурі національної економіки.

У процесі викладення матеріалу важливо робити акцент на результатах аналітичних і статистичних досліджень, матеріалах міжнародних організацій, публікаціях закордонних учених, а також порівнювати дані з українських та іноземних джерел.

Змістовним доповненням до розкриття теми може стати історичний аспект розвитку соціального підприємництва, аналіз поглядів видатних економістів і соціологів, у тому числі Нобелівських лауреатів, а також огляд нормативно-правових актів і державних ініціатив, спрямованих на підтримку соціально орієнтованого бізнесу.

Отже, під час аналізу теми «Роль соціального підприємництва у сучасній соціально орієнтованій ринковій економіці» доцільно здійснити глибоке дослідження сфер його функціонування у різних країнах, порівняти підходи до державної підтримки, визначити внесок соціального підприємництва в розв'язання соціальних проблем і сформулювати власне бачення перспектив розвитку цієї форми економічної діяльності в Україні.

У процесі підготовки індивідуального завдання / реферату доцільно залучати результати соціологічних опитувань, міжнародних і національних рейтингів, аналітичних звітів, статистичних оглядів та інших джерел інформації. Важливо подавати ці матеріали не лише як фіксацію стану на певний момент часу, а в динаміці — за кілька років (оптимально 3–5).

Такий підхід дозволяє виявити тенденції розвитку, простежити зміни у соціально-економічних процесах, зробити більш аргументовані й обґрунтовані висновки щодо предмета дослідження.

Для зручності сприйняття та підвищення аналітичної цінності отриманих результатів рекомендується подавати інформацію у вигляді таблиць, графіків, діаграм або рисунків, що забезпечить наочність, структурованість і логічність викладу матеріалу.

Висновки є підсумковою частиною індивідуального завдання / реферату, що узагальнює результати виконаної роботи. У цьому розділі не допускається повторення тексту основної частини — слід зробити стислі, логічні та змістовні узагальнення за кожним із поставлених завдань.

Необхідно враховувати, що **висновки** — це підсумкова форма наукового мислення, за допомогою якої на основі кількох раніше сформульованих і критично опрацьованих положень робиться нове узагальнення. Тобто у

висновках здобувач не просто відтворює думки інших дослідників, а формулює власні висновки й оцінки, отримані в результаті глибокого аналізу, осмислення та порівняння інформації з різних джерел.

Висновки мають відображати результати виконання всіх поставлених у роботі завдань, містити аргументовані судження, узагальнення та рекомендації автора щодо розв'язання досліджуваної проблеми, а також пропозиції стосовно подальшого розвитку або вдосконалення соціально-економічних процесів, розглянутих у рефераті.

Обсяг висновків зазвичай становить 2–3 сторінки, але важливо, щоб вони демонстрували уміння узагальнювати, логічно мислити й робити обґрунтовані висновки.

Список використаних джерел є показником якості дослідження та рівня підготовки автора.

Список використаних джерел виконує важливу довідкову та інформаційну функцію, його слід готувати особливо ретельно. До списку рекомендується включати основну спеціальну літературу з досліджуваної теми, на яку в роботі є посилання, а також таку, яка допомогла в написанні роботи, хоча на неї нема посилань.

Він має містити офіційні, достовірні та наукові джерела, зокрема:

- навчальні посібники й підручники із соціальної економіки;
- наукові статті, монографії, матеріали конференцій;
- законодавчі та нормативні акти України;
- статистичні збірники, дані Держстату, міжнародних організацій (ООН, МОП, Світового банку тощо).

Усі джерела повинні бути оформлені відповідно до вимог державного стандарту бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015). Кількість джерел у середньому має становити не менше 10–15 позицій, з яких щонайменше половина — наукові публікації останніх років.

Додатки являють собою доповнення до основної частини індивідуального завдання.

У додатках доцільно розміщувати допоміжний матеріал, який переважував би основну частину, але є важливим для підтвердження результатів аналізу.

Це можуть бути:

- таблиці з вихідними статистичними даними;
- результати анкетувань або соціологічних досліджень;
- графіки, діаграми, схеми;
- фрагменти законодавчих документів або методичних матеріалів.

Кожен додаток має мати назву й номер, на які обов'язково повинно бути посилання в основному тексті реферату.

ВИБІР ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ

Вибір теми індивідуального завдання / реферату є одним із найвідповідальніших етапів підготовки студентів у межах вивчення дисципліни «Соціальна економіка». Саме від цього залежить зміст, логіка, послідовність та результативність виконання всієї роботи. Успішно обрана тема забезпечує можливість поглибити знання з теоретичних і практичних питань курсу, сприяє розвитку аналітичного мислення, навичок самостійної дослідницької діяльності та формуванню здатності робити науково обґрунтовані висновки.

Тема має бути актуальною, тобто відповідати сучасним проблемам соціально-економічного розвитку суспільства. Її зміст повинен відображати закономірності функціонування соціально орієнтованої ринкової економіки, взаємозв'язок між економічними та соціальними процесами, а також особливості реалізації соціальної політики в умовах трансформації економіки.

При виборі теми здобувачу рекомендується враховувати:

- наукову і практичну значущість проблеми;
- ступінь її розробленості в економічній науці;
- наявність статистичних та аналітичних матеріалів для дослідження;
- можливість порівняння закордонного та вітчизняного досвіду;
- власні інтереси, професійну орієнтацію, майбутню спеціальність.

Вибір теми може здійснюватися за запропонованим кафедрою переліком або самостійно — за умови погодження з викладачем. При цьому варто прагнути до конкретизації формулювання теми: замість загальних понять («Соціальна політика держави») доцільно обирати більш вузькі, прикладні напрями («Особливості реалізації державної соціальної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні»).

Тема має бути чітко сформульованою, містити об'єкт і предмет дослідження, відображати зміст основних проблем соціальної економіки. У ній повинна простежуватися соціально-економічна спрямованість, наявність зв'язку між економічними механізмами та соціальними результатами.

Важливо, щоб обрана тема дозволяла:

- розкрити сутність соціально-економічних категорій (добробут, соціальний захист, зайнятість, нерівність, людський капітал тощо);
- показати взаємодію держави, бізнесу та громадянського суспільства в забезпеченні соціального розвитку;
- проаналізувати дієвість соціальних програм, проєктів, ініціатив;
- здійснити порівняльний аналіз показників соціально-економічного розвитку в Україні та інших країнах;
- обґрунтувати напрями удосконалення соціально-економічної політики.

Рекомендовано також зважати на міждисциплінарний характер соціальної економіки, що поєднує елементи економіки, соціології, управління, права, етики. Це дозволяє обирати теми, пов'язані із соціальною відповідальністю бізнесу, сталим розвитком, соціальним підприємництвом, розвитком людського потенціалу, інноваціями у сфері праці, охорони здоров'я чи освіти.

Алгоритм вибору теми

1. Ознайомитися з програмою дисципліни. Визначити основні теоретичні блоки, які становлять інтерес.
2. Проаналізувати перелік рекомендованих тем, запропонований викладачем.
3. Оцінити наявність інформаційних джерел — статистики, аналітичних звітів, публікацій, наукових статей.
4. Сформулювати тему в конкретній редакції, уникаючи надмірної загальності чи вузькості.
5. Погодити тему з викладачем та отримати його схвалення.
6. Розробити попередній план індивідуального завдання / реферату, визначивши об'єкт, предмет, мету й завдання.

Після затвердження теми здобувач вищої освіти розпочинає добір літератури, статистичних матеріалів, нормативних документів та джерел, що відображають сучасний стан проблеми.

Критерії правильного вибору теми

Правильно обрана тема відповідає таким вимогам:

- наукова новизна або інтерпретація проблеми в новому контексті;
- практична значущість, можливість використання результатів дослідження в соціально-економічній політиці чи управлінні;
- зв'язок із професійною підготовкою здобувача;
- доступність джерельної бази;
- можливість застосування методів аналізу, статистики, порівняння.

Кожна з тем може бути адаптована під конкретну галузь чи соціальну сферу — освіту, охорону здоров'я, зайнятість, пенсійне забезпечення, екологічну політику, цифрову економіку тощо.

При формулюванні теми важливо, щоб вона не лише описувала об'єкт дослідження, а й містила проблемне питання або напрям аналізу.

Наприклад:

- не «Соціальне підприємництво в Україні», а «Роль соціального підприємництва у підвищенні зайнятості населення в Україні»;
- не «Державна соціальна політика», а «Ефективність державної соціальної політики у сфері подолання бідності»;
- не «Соціальний захист населення», а «Проблеми та напрями вдосконалення механізмів соціального захисту в умовах економічної нестабільності».

Таке формулювання дозволяє зосередити увагу не лише на описі, а й на аналізі причинно-наслідкових зв'язків, що підвищує наукову цінність роботи.

Отже, вибір теми — це не лише формальність, а початок наукового пошуку, що вимагає творчого підходу, самостійності й відповідальності. Від вдало обраного напрямку дослідження залежить змістовність, глибина аналізу, а також можливість вироблення власної позиції щодо соціально-економічних процесів у суспільстві.

Здобувач повинен прагнути до того, щоб його індивідуальне завдання / реферат не лише відображав уже відомі положення, а й містив елементи самостійного аналізу, порівнянь, критичних узагальнень. Саме така робота сприяє розвитку дослідницьких компетентностей, аналітичного мислення та формуванню фахової зрілості майбутнього економіста.

**РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ:**

1. Сутність, структура та принципи соціальної економіки.
2. Еволюція поглядів на взаємозв'язок економіки та соціальної сфери.
3. Соціальна спрямованість ринкової економіки: сучасний контекст.
4. Людина як центральний суб'єкт соціально-економічних відносин.
5. Механізми соціалізації економічної системи.
6. Співвідношення економічної ефективності та соціальної справедливості.
7. Соціальна економіка як наука і навчальна дисципліна: предмет, метод, завдання.
8. Соціальна відповідальність як ключовий принцип соціально орієнтованої економіки.
9. Державне регулювання соціальної сфери: мета, інструменти, ефективність.
10. Соціальна політика в системі державного управління економікою.
11. Механізми фінансування соціальної політики в Україні.
12. Соціальні стандарти та гарантії як інструмент підвищення добробуту населення.
13. Державні соціальні програми: аналіз результативності та проблеми реалізації.
14. Вплив податкової політики на соціальну нерівність.
15. Роль місцевих органів влади в реалізації соціальної політики.
16. Соціальна політика в умовах війни та післявоєнного відновлення України.
17. Соціально-економічні аспекти зайнятості населення.
18. Проблеми безробіття та напрями його подолання в сучасній Україні.
19. Гідна праця як основа соціального розвитку.
20. Трудова міграція: соціально-економічні наслідки для України.
21. Роль державної служби зайнятості в регулюванні ринку праці.
22. Гендерні аспекти зайнятості та оплати праці.

23. Цифровізація економіки та трансформація трудових відносин.
24. Профспілковий рух у системі соціального партнерства.
25. Соціальне підприємництво як інструмент сталого розвитку суспільства.
26. Моделі соціального підприємництва в Україні та світі.
27. Соціальні інновації в діяльності підприємств.
28. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу: зміст, форми, ефективність.
29. Соціальні інвестиції як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства.
30. Вплив соціального підприємництва на зайнятість та розвиток громад.
31. Партнерство бізнесу й держави у вирішенні соціальних проблем.
32. Волонтерство як елемент корпоративної соціальної культури.
33. Соціально-економічна сутність добробуту населення.
34. Проблема бідності та механізми її подолання.
35. Доходи і споживання домогосподарств: тенденції та диспропорції.
36. Соціальна справедливість і перерозподіл доходів.
37. Мінімальні соціальні стандарти та прожитковий мінімум: аналіз і проблеми.
38. Пенсійна система України: сучасний стан і перспективи розвитку.
39. Економічна нерівність як виклик соціальній стабільності.
40. Вплив соціальної політики на рівень життя населення.
41. Роль освіти у формуванні людського капіталу.
42. Соціальні аспекти реформування системи охорони здоров'я.
43. Розвиток житлово-комунального господарства як складової соціальної інфраструктури.
44. Соціальні послуги в системі добробуту населення.
45. Інвестиції в людський капітал як чинник соціально-економічного зростання.
46. Соціальна мобільність і можливості самореалізації громадян.
47. Доступність освіти та нерівність освітніх можливостей.

48. Роль науки і культури у забезпеченні сталого соціального розвитку.
49. Концепція соціальної відповідальності держави.
50. Соціальне партнерство у системі ринкових відносин.
51. Взаємодія держави, бізнесу і громадськості у вирішенні соціальних проблем.
52. Етичні засади соціально-економічної діяльності.
53. Роль неурядових організацій у реалізації соціальної політики.
54. Громадянське суспільство як чинник соціальної стабільності.
55. Вплив волонтерського руху на розвиток соціальної економіки.
56. Соціальна згуртованість як передумова економічного зростання.
57. Глобалізація та її соціальні наслідки.
58. Міжнародні моделі соціально орієнтованої економіки.
59. Досвід скандинавських країн у побудові соціальної держави.
60. Європейська соціальна модель: сутність і перспективи для України.
61. Соціальна політика ЄС у контексті сталого розвитку.
62. Пандемія COVID-19 та її соціально-економічні наслідки.
63. Війна в Україні: соціальні виклики, втрати, напрями відновлення.
64. Сталий розвиток та Цілі ООН як основа сучасної соціальної політики.
65. Соціально-економічний розвиток регіонів України: проблеми та перспективи.
66. Механізми підтримки територіальних громад у сфері соціальної політики.
67. Соціальні аспекти децентралізації в Україні.
68. Розвиток соціальної інфраструктури сільських територій.
69. Підприємництво в регіонах як фактор підвищення рівня зайнятості.
70. Соціальні проєкти місцевих органів влади.
71. Вплив воєнних дій на соціально-економічний стан регіонів.
72. Відновлення соціальної сфери у післявоєнний період.
73. Соціальні аспекти цифрової трансформації економіки.

74. Економіка догляду (care economy) як новий сегмент соціальної політики.

75. Соціальна інклюзія осіб з інвалідністю в економічних процесах.

76. Молодіжна політика як інструмент розвитку людського потенціалу.

77. Соціальні інновації у сфері екології та енергозбереження.

78. Розвиток креативних індустрій як чинник соціальної зайнятості.

79. Відновлення соціальної справедливості в умовах післявоєнної економіки.

80. Соціальна економіка як основа гуманістичної трансформації суспільства.

81. Гендерна рівність як чинник соціально-економічного розвитку.

82. Показники та критерії якості життя населення.

83. Індекс людського розвитку: суть, критерії та показники оцінювання, динаміка національного господарства.

84. Рейтинг недієздатності держав: суть, критерії та показники оцінювання, динаміка національного господарства.

85. Індекс процвітання: суть, критерії та показники оцінювання, динаміка національного господарства.

86. Індекс інклюзивного розвитку: суть, критерії та показники оцінювання, динаміка національного господарства.

87. Соціальна інклюзія як основа рівних можливостей.

88. Економічні аспекти забезпечення інклюзивної освіти в Україні.

89. Працевлаштування осіб з інвалідністю: проблеми та інструменти соціальної адаптації.

90. Соціально-економічна підтримка людей з особливими потребами.

91. Соціальна інтеграція вразливих груп населення: механізми та інституційне забезпечення.

92. Інклюзивна економіка як модель справедливого розвитку.

93. Соціальна відповідальність роботодавців у контексті інклюзії.

94. Соціальна адаптація ветеранів війни: економічні та психологічні аспекти.

95. Соціальні аспекти відновлення громад у післявоєнний період.

96. Економічна роль волонтерського руху в Україні.

97. Соціальні проєкти та ініціативи волонтерських організацій.

98. Вплив волонтерства на розвиток соціальної солідарності.

99. Інституційна підтримка волонтерського руху на державному рівні.

100. Волонтерство й соціальне підприємництво: точки дотику.

Якщо здобувач обрав чи змінив тему самостійно, проте не погодив з науковим керівником, реферат не приймається до оцінювання.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ

Процес підготовки, написання та оформлення реферату є важливим елементом організації освітнього процесу у межах дисципліни «Соціальна економіка», що сприяє набуттю здобувачами вищої освіти системного розуміння базових закономірностей та специфічних особливостей взаємодії соціальних та економічних процесів у сучасному суспільстві. Виконання реферативної роботи дозволяє забезпечити поглиблення наявного теоретико-методичного базису здобувачів, сприяючи розвитку навичок аналітичного та критичного мислення, системного підходу до дослідження комплексних наукових концепцій та підходів у вивченні соціально-економічних процесів. У процесі підготовки реферату здобувачі опановують практичні навички, пов'язані з пошуком, збором, обробкою, систематизацією та узагальненням інформаційних джерел різного походження (наукова періодика, прикладні дослідження, інформація з офіційних джерел тощо), що виступають ключовою передумовою набуття здобувачами вищої освіти профільних компетенцій у сфері економіки. До того ж виконання реферативної роботи дозволяє здобувачам самостійно ідентифікувати та аналізувати наявність структурних взаємозв'язків між явищами економічної та соціальної природи, їхню важливість у контексті функціонування управлінських систем як частини соціально орієнтованої економіки. Написання реферату слугує також важливим елементом поглиблення академічної культури здобувачів у частині розвитку навичок аргументованого, логічного та послідовного викладення думок, дотримання наукової стилістики та вимог академічної доброчесності. Таким чином, реферат з дисципліни «Соціальна економіка» слугує не лише одним з елементів поточного контролю рівня засвоєння теоретико-прикладних знань та навичок, а й дидактичним інструментом, націленим на якісну інтеграцію теоретичного базису, практичних навичок та ціннісної орієнтації здобувачів вищої освіти, формуючи знаннєву основу до їхнього подальшого професійного та наукового зростання.

Реферативна робота оформлюється з використанням текстового редактора *Microsoft Office Word* на аркушах формату *A4* із застосуванням *одностороннього друку*. Рекомендоване розширення електронного файлу – *.docx* або *.doc*. Текстовий матеріал оформлюється шрифтом *Times New Roman* розміром *14 пунктів* із *міжрядковим інтервалом 1,5*; абзацний відступ становить *1,25 см*; вирівнювання тексту здійснюється *за шириною сторінки*. Поля сторінки встановлюються в таких розмірах: *ліве – 3 см, праве, верхнє та нижнє — по 2 см*. Загальний обсяг реферативної роботи має становити *від 25 до 30 сторінок* друкованого тексту, що відповідає актуальним вимогам до написання академічних робіт такого типу.

Першою сторінкою реферативної роботи є титульний аркуш, який містить відомості про здобувача освіти (номер групи, ПБ) та особу, що здійснювала перевірку роботи (науковий ступінь, вчене звання, посада). Зразок належного оформлення титульного аркуша подано в Додатку А. Титульний аркуш підлягає включенню до загальної нумерації сторінок, проте номер сторінки на ньому не зазначають.

Зміст індивідуального завдання / реферат має відображати її структурну побудову, включаючи основні розділи та відповідні підпункти, що структурно узагальнюють та деталізують сутнісне наповнення розділу, із зазначенням сторінок, з яких вони розпочинаються. Зразок оформлення змісту наведено в Додатку Б. Кожний структурний елемент роботи повинен мати назву, що повністю відповідає формулюванню завдань роботи визначених обраною тематикою і викладених у вступі роботи. Нумерація сторінок здійснюється арабськими цифрами, що розміщуються у правому верхньому куті аркуша без додаткових символів. Нумерація рисунків, таблиць і формул також виконується арабськими цифрами, без використання позначки «№», у межах загальноприйнятих правил академічного оформлення письмових робіт.

Ілюстративний матеріал, що включає таблиці, схеми, діаграми, графіки, рисунки та інші візуальні елементи, підлягає наскрізній послідовній нумерації в межах усієї розрахункової роботи. Використання такого матеріалу допускається

лише після його першого згадування в тексті, що забезпечує логічну послідовність викладу та коректне посилання на візуальні джерела інформації. Посилання на ілюстративний матеріал у тексті оформлюється скорочено (наприклад, «табл. 1.1»), із дотриманням єдиного стилю посилань у межах роботи.

Назви таблиць і рисунків подаються в повному форматі з використанням відповідних позначень — «Таблиця» або «Рисунок». Назва таблиці розміщується перед таблицею, з вирівнюванням тексту за шириною сторінки, тоді як назва рисунка розташовується під ілюстративним матеріалом, із вирівнюванням по центру. Після кожного елемента ілюстративного матеріалу обов'язково зазначається джерело походження даних, оформлене зі словом «Джерело:», при цьому застосовується текстове вирівнювання за шириною, розмір шрифту — 12 пунктів, курсивне накреслення. У випадках, коли ілюстративний матеріал створений самостійно здобувачем освіти, використовується позначення «авторська розробка», якщо відповідний ілюстративний матеріал було створено здобувачем із використанням джерел інформації застосовується позначення «складено автором на основі [номер джерела зі списку використаних джерел]». Приклади належного оформлення ілюстративного матеріалу наведені у Додатках В–Д.

Формули, що застосовуються в реферативній роботі, підлягають наскрізній та послідовній нумерації відповідно до порядку їх першого згадування в тексті. Номер формули подається у круглих дужках, розміщених у кінці рядка формули з правого боку аркуша. Безпосередньо після наведення розрахункової формули необхідно подати пояснення позначень, індексів, символів і коефіцієнтів, використаних у ній. Опис розпочинається зі слова «де» (без застосування двокрапки або коми) та здійснюється в тій самій послідовності, у якій символи з'являються у формулі. Приклад належного оформлення формул подано в Додатку Е.

Оформлення посилань на використані наукові, навчальні та статистичні джерела інформації здійснюється безпосередньо в тексті роботи в місці їх першого згадування, одразу після наведення відповідного матеріалу. У ролі

допоміжних інформаційних джерел для написання реферату допускається використання даних вітчизняних та міжнародних аналітичних агенцій, громадських організацій тощо з обов'язковим зазначенням відповідного посилання в тексті роботи та списку використаних джерел. Посилання подаються у квадратних дужках із зазначенням порядкового номера джерела згідно зі списком використаних джерел та номера сторінки, на яку здійснюється посилання. Формат оформлення має вигляд: [37, с. 459], де «37» – номер джерела у списку використаних джерел, а «с. 459» – номер сторінки відповідного видання. У разі використання цифрових джерел інформації, у яких не передбачена посторінкова нумерація, номер сторінки джерела не вказується.

Список використаних джерел є обов'язковим структурним елементом реферативної роботи та має містити не менше ніж 20 найменувань джерел інформації. Усі позиції наводяться у вигляді нумерованого списку, розміщеного після основної частини роботи. Нумерація джерел здійснюється у порядку їх першого згадування в тексті, що забезпечує послідовність та зручність ідентифікації бібліографічних посилань. Бібліографічне оформлення джерел виконується відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Оформлення кожного джерела здійснюється мовою оригіналу його публікації, без перекладу або адаптації назви. У разі використання електронних ресурсів обов'язковим є зазначення повного електронного посилання (URL або DOI для наукових статей) та дати останнього звернення до джерела, що підтверджує його актуальність та достовірність наведеного цифрового посилання на ресурс інформації. Зразки належного оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел подані в Додатку Ж, який має слугувати орієнтиром для дотримання вимог академічної доброчесності та уніфікації оформлення науково-інформаційної бази реферативної роботи.

ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТУ

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється на основі комплексного аналізу рівня теоретичної підготовки здобувача, якості опрацювання джерел, аналітичності, логічності, аргументованості викладу, рівня самостійності мислення та практичного спрямування висновків.

Важливо не лише відтворити наявні знання, а і продемонструвати здатність самостійно осмислювати соціально-економічні процеси, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, порівнювати теоретичні підходи та робити власні узагальнення.

Індивідуальне завдання має засвідчити вміння здобувача:

- аналізувати соціально-економічні явища, тенденції та закономірності;
- застосовувати теоретичні знання до вирішення практичних проблем;
- використовувати дані офіційної статистики, соціологічних опитувань, аналітичних звітів;
- аргументовано формулювати висновки й рекомендації;
- дотримуватися вимог академічної доброчесності.

Основні критерії оцінювання

1. Вибір теми, актуальність і постановка мети дослідження

У процесі оцінювання враховується обґрунтованість вибору теми, її сучасність, наукова новизна та практична значущість. Високо оцінюються роботи, у яких тема пов'язана з актуальними соціально-економічними проблемами сьогодення (інклюзія, соціальне підприємництво, волонтерство, сталий розвиток, соціальна політика відновлення тощо).

Також оцінюється чіткість формулювання мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження. Недоліком вважається формальне або неповне визначення зазначених елементів.

2. Теоретичне обґрунтування теми

Цей критерій передбачає оцінку рівня теоретичної глибини роботи. Визначається, наскільки повно розкрито сутність ключових понять, категорій, моделей, концепцій, що стосуються соціально-економічної проблематики.

Високо оцінюється використання:

- сучасних наукових підходів до аналізу соціальних процесів;
- порівняння позицій різних авторів;
- посилання на праці вітчизняних і зарубіжних науковців;
- вміння узагальнювати і критично оцінювати наукові джерела.

Недостатньою вважається робота, у якій відсутнє критичне осмислення матеріалу або подано лише короткий опис без аналітичних елементів.

3. Аналітична частина та практичне спрямування

Оцінюється вміння застосовувати теоретичні знання для аналізу соціально-економічних процесів у практичному вимірі.

Позитивно оцінюються роботи, у яких здобувач:

- проводить аналіз статистичних даних у динаміці (за 3–5 років);
- використовує таблиці, графіки, діаграми для візуалізації результатів;
- робить порівняльний аналіз між Україною та іншими країнами;
- формулює власні висновки за результатами дослідження.

Високий рівень роботи передбачає наявність елементів власного аналізу, наприклад: оцінка ефективності державних соціальних програм, динаміка індексу людського розвитку, оцінка рівня соціальної нерівності, ефективність інклюзивної політики тощо.

4. Логічність, структура і стиль викладу

У процесі оцінювання враховується:

- послідовність і логічна побудова розділів;
- узгодженість теоретичної, аналітичної та прикінцевої частин;
- чіткість формулювань, аргументованість суджень;
- культура письма, грамотність, термінологічна точність.

Робота повинна мати структуровану композицію (вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки).

Наявність стилістичних помилок, повторів, порушення логіки викладу знижує оцінку.

5. Оформлення роботи та академічна доброчесність

Оцінюється відповідність оформлення вимогам методичних рекомендацій (шрифт, поля, міжрядковий інтервал, нумерація сторінок, структура посилань, оформлення таблиць, рисунків тощо).

Обов'язковим є посилання на всі використані джерела інформації згідно з чинними стандартами академічного письма (ДСТУ 8302:2015). Недопустимим є плагіат або запозичення без належного посилання. Робота має пройти перевірку на академічну доброчесність (використання антиплагіатних сервісів або звітів викладача).

Високо оцінюються роботи з оригінальним підходом, авторськими узагальненнями, власними висновками й прикладами.

При визначенні підсумкової оцінки також можуть враховуватись такі показники:

- самостійність і творчість у розкритті теми;
- використання міжнародного досвіду та порівняльного аналізу;
- наявність практичних рекомендацій щодо вдосконалення соціально-економічної політики;
- уміння системно аналізувати взаємозв'язки між соціальними і економічними процесами;
- актуальність статистичних матеріалів та правильність їх інтерпретації;
- глибина висновків і відповідність їх поставленим завданням.

Загальна рейтингова оцінка індивідуального завдання / реферату становить 10 балів, які розподіляються на дві частини:

1) якість роботи: актуальність обраної теми дослідження, відповідність побудови роботи поставленим цілям і завданням, рівень викладення роботи та її оформлення;

2) якість захисту роботи: уміння стисло, послідовно, чітко викласти сутність і результати, загальний рівень підготовки студента, наочність роздаткового матеріалу, володіння культурою презентації реферату.

Оцінювання якості роботи: 7 балів

–«відмінно» – творчо виконана робота – 6-7 балів;

–«добре» – роботу виконано з незначними помилками –5 балів;

–«задовільно» – роботу виконано з певними помилками – 4 бали;

–«незадовільно» – роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – менше 4 балів.

Захист реферативної роботи – 3 бали

1 бал – вміння стисло та грамотно доносити результати дослідження

Здобувач освіти чітко й логічно презентує основні результати реферативної роботи, дотримується структури виступу, стисло викладає ключові положення, формулює висновки зрозумілою та грамотною мовою без суттєвих мовних помилок.

1 бал – аргументування та захист поданих гіпотез і результатів

Здобувач обґрунтовує основні положення роботи, наводить аргументи на підтвердження висунутих гіпотез і отриманих результатів, коректно відповідає на запитання, демонструє розуміння причинно-наслідкових зв'язків досліджуваних явищ.

1 бал – культура наукового мовлення

Здобувач використовує наукову термінологію відповідно до теми реферату, дотримується норм академічного стилю мовлення, логічно формулює думки, уникає розмовних висловів, забезпечує коректність і послідовність наукового викладу.

Захист роботи проводиться за графіком, затвердженим навчальним планом. Без захисту реферативної роботи студент не допускається до здачі екзамену.

Захист реферату може відбуватись у дистанційному режимі, відповідно до чинних внутрішніх розпоряджень університету. Захист реферату проводиться

за допомогою інтерактивних технологій та хмарних сервісів. Співпраця із викладачем дисципліни може відбуватись у синхронному та асинхронному режимах. Перевага у використанні асинхронного режиму може бути надана під час написання реферативної роботи, тоді як її захист, повинен відбуватись у синхронному режимі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Галушка З. І., Нафус І. І. Соціальний капітал як економічний ресурс: сутність та умови нагромадження : монографія. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 248 с.
2. Клименко Л. М., Клименко М. О., Клименко О. М. Стратегія сталого розвитку регіону. Київ : Кондор, 2021. 312 с.
3. Ковальчук А., Костюнік О. Стратегічний підхід до управління економічною безпекою підприємства з урахуванням цінового позиціонування. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 2 (29). С. 215–226. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2\(29\)-215-226](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2(29)-215-226).
4. Кожемяченко О. О., Кривда О. В., Підлісна О. А. Трансформація соціально-трудова відносин в умовах особливого функціонування національної економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2023. Вип. 7-8 (266-267). С. 141-147. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8420998>.
5. Костюнік О., Щепіна Т., Роль соціальної економіки та соціального підприємництва у вирішенні системних соціальних проблем. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 81. С. 26-31. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure81-5>
6. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>.
7. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>.
8. Мотузенко О., Бондаренко В. Солідарна економіка. Методичний посібник / Проєкт USAID «Економічна підтримка України». Київ : Арт Ок, 2023. 69 с. URL: <https://ants.org.ua/wp-content/uploads/2024/01/solidarna-ekonomika-posibnyk.pdf>.
9. Національна економіка : підручник для здобувачів ступеня бакалавра / С. О. Тульчинська, О. О. Кожемяченко, Н. Л. Кузьмінська, М. В. Шашина ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 359 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/67190>.
10. Офіційний вебпортал Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic>.

11. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua.
12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua
14. Світовий банк. URL: [https://databank.worldbank.org/source/statistical-performance-indicators-\(spi\)](https://databank.worldbank.org/source/statistical-performance-indicators-(spi)).
15. Світовий економічний форум. URL: <https://www.weforum.org/publications/>.
16. Сотник І. М. Соціальна та солідарна економіка : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 247 с.
17. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посіб. / за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
18. Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування : колективна монографія / за ред. М. С. Мальованого ; Нац. ун-т "Львівська політехніка", Ін-т сталого розвитку ім. В. Чорновола, Захід. наук. центр НАН України і МОН України, Львів. обл. орг. Всеукр. Екологічної Ліги. Online-вид. Київ : Яроченко Я. В., 2022. 566 с.
19. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / за ред. В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непеїна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.
20. Стратегія сталого розвитку України-2030. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
21. Тульчинська С. О., Кожемяченко О. О. Роль фінансових інструментів у реалізації концепції сталого розвитку. *Бізнес Інформ*. 2023. № 12. С. 300-304.
22. Тульчинська, С. О. Макроекономіка: практикум : навч. пос. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійних програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика»,

«Міжнародна економіка» / С. О. Тульчинська, С. О. Солосіч, О. В. Костюнік ; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 83 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66996>.

23. Українське суспільство в умовах війни. 2022: монографія / за ред. Є. Головахи, С. Макеєва. Київ : Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с.

24. Черенько Л. М. Модель рівня життя в умовах соціально-економічної нестабільності : монографія. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, 2021. 423 с.

25. Якість життя населення України та перші наслідки війни / Черенько Л. М., Полякова С. В., Шишкін В. С., Реут А. Г., Крикун О. І., Когатько Ю. Л., Заяць В. С., Клименко Ю. А. ; Нац. акад. наук. Укр., Ін-т демогр.та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи. Електронне видання. Київ, 2023.

26. Bouchard M. J., Rousselière D. Recent advances on impact measurement for the social and solidarity economy: Empirical and methodological challenges. *Annals of Public and Cooperative Economics*. 2022. Vol. 93(2). Pp. 253–266.

27. Features of Providing Sustainable Regional Development in the Conditions of Globalization Challenges / M. Shashyna, T. Lepeyko, N. Shevchuk, A. Gaidutsyi, M. Tomanek. *International Information and Engineering Technology Association*. 2023. Vol. 18. № 12. December. pp. 3713-3723. <https://doi.org/10.18280/ijsdp.181203>.

28. Popelo O., Kychko I., Tulchynska S., Zhygalkevych Zh., Treitiak O. The Impact of Digitalization on the Forms Change of Employment and the Labor Market in the Context of the Information Economy Development. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21(5). Pp. 160-167. DOI: 10.22937/IJCSNS.2021.21.5.23.

29. Prelipcean G., Bucaciuc A., Sorin Baicu C. Social economy and informal economy. Interactions and effects. *Ecoforum*. 2016. № 5 (2 (9)). Pp. 102-108. URL: <http://ecoforumjournal.ro/index.php/eco/article/download/406/241>.

30. Shashyna M., Lepeyko T., Shevchuk N., Gaidutskyi A., Tomanek M. Features of providing sustainable regional development in the conditions of

globalization challenges. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2023. Vol. 18, No. 12. Pp. 3713-3723. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijSDP.18120>.

31. Solosich O. S., Ocheretiana O. V. Features of building intellectualized economic systems in the paradigm of sustainable development: functional aspect. *Економічний вісник Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»*. 2023. №2. С. 150-157. DOI: <http://dx.doi.org/10.32434/2415-3974-2023-18-2-150-157>.

32. Tulchynska S., Popelo O., Dergaliuk B., Khanin S., Shevchuk N. Strategic assessment of the ecological condition of the regions in the context of innovative development. *Laplace em Revista (International)*. 2021. Vol. 7(Extra D). Pp. 315-322. DOI: <https://doi.org/10.24115/S2446-622020217Extra-D1101p.315-322>.

ДОДАТКИ

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра економіки і підприємництва

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ/ РЕФЕРАТ

з дисципліни «Соціальна економіка»

Роботу виконав(ла):
Студент(ка) групи УЕ-00
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

(підпис)

Роботу перевірила:
к.е.н., доц.,
Олена КОСТЮНІК

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП	
РОЗДІЛ 1 ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	
1.1. Визначення соціального підприємництва	
1.2. Основні характеристики соціального підприємництва	
1.3. Типи та моделі соціальних підприємств.....	
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ	
2.1. Соціальний вплив і внесок у вирішення суспільних проблем	
2.2. Підтримка зайнятості та інтеграція вразливих груп населення	
2.3. Соціальне підприємництво як інструмент сталого розвитку	
РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ	
3.1. Стан і тенденції розвитку	
3.2. Проблеми та виклики.....	
3.3. Державна підтримка та перспективи	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Приклад оформлення графічного зображення (схеми)

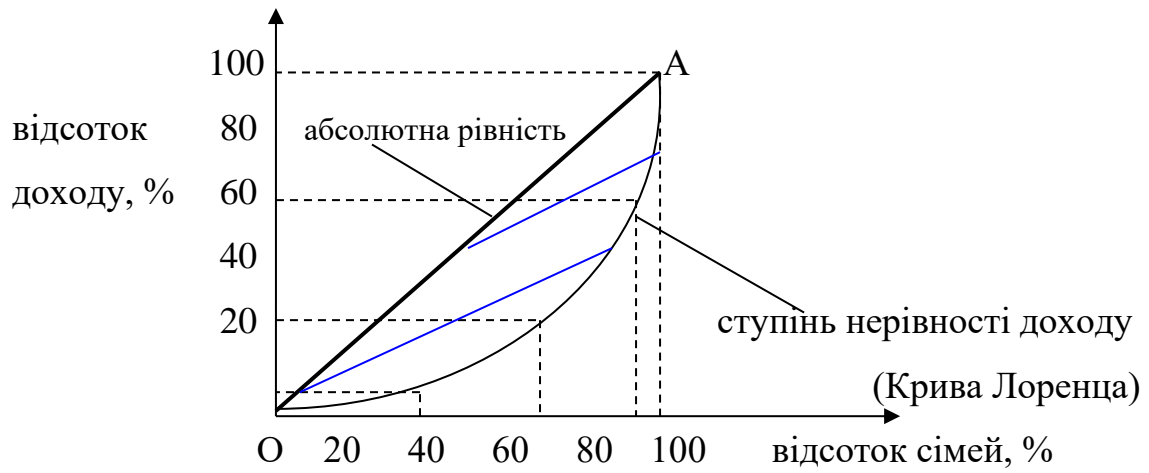

Рисунок 1.1 – Крива Лоренца

Джерело: [9, с. 37].

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 1.1 – Середньооблікова кількість штатних працівників по регіонах у 2025 році

Регіон	Липень	Серпень	
		тис. осіб	% до попереднього місяця
Україна	5367,5	5341,5	99,5
Вінницька	202,8	202,8	100,0
Волинська	144,5	144,6	100,0
Дніпропетровська	534,1	530,2	99,3
Донецька	52,3	49,0	93,7
Житомирська	153,5	154,0	100,3
Закарпатська	125,8	125,8	100,0
Запорізька	143,6	141,7	98,7
Івано-Франківська	152,8	152,6	99,8
Київська	297,0	295,6	99,5
Кіровоградська	130,6	128,9	98,7
Луганська	2,9	2,9	99,3
Львівська	413,9	411,6	99,4
Миколаївська	130,1	129,6	99,6
Одеська	314,6	313,9	99,8
Полтавська	241,7	241,4	99,9
Рівненська	132,7	132,7	100,0
Сумська	125,0	123,9	99,1
Тернопільська	121,2	122,9	101,4
Харківська	334,8	330,4	98,7
Херсонська	15,8	15,7	99,4
Хмельницька	171,1	170,1	99,4
Черкаська	169,4	168,4	99,4
Чернівецька	81,4	81,2	99,7
Чернігівська	130,8	130,4	99,7
м. Київ	1045,0	1041,1	99,6

Джерело: складено на основі даних [1].

Приклад розділення таблиці з переходом на наступну сторінку

Таблиця 2.2 – Фонд оплати праці усіх працівників по регіонах у 2025 році

Регіон	Липень		Серпень	
	усього	у тому числі штатних працівників	усього	у тому числі штатних працівників
1	2	3	4	5
Україна	150360,7	142233,0	146268,6	138403,8
Вінницька	4794,5	4598,2	4677,0	4477,4
Волинська	3306,8	3221,6	3177,3	3101,9
Дніпропетровська	15193,3	14639,8	14733,9	14197,6
Донецька	1328,3	1274,1	1232,1	1185,3
Житомирська	3444,8	3318,5	3335,1	3215,2
Закарпатська	3011,5	2826,5	2880,5	2703,9
Запорізька	3679,7	3548,4	3630,2	3498,2
Івано-Франківська	3377,6	3251,0	3200,3	3078,1
Київська	8074,9	7727,3	8051,4	7673,6
Кіровоградська	2659,7	2548,9	2531,4	2420,8
Луганська	106,2	100,7	98,8	94,2
Львівська	10804,5	10013,5	10372,3	9645,6
Миколаївська	3167,1	3075,1	3097,9	3002,7
Одеська	7149,8	6741,2	6963,2	6616,6
Полтавська	5775,2	5551,3	5662,8	5434,9
Рівненська	3097,4	3018,5	3056,3	2981,7
Сумська	2830,7	2742,7	2769,9	2682,2
Тернопільська	2507,4	2425,7	2521,6	2438,2
Харківська	7881,4	7351,0	7648,7	7141,8

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5
Херсонська	385,3	369,8	371,1	358,0
Хмельницька	3799,1	3688,7	3747,7	3637,5
Черкаська	3802,8	3658,9	3646,3	3512,9
Чернівецька	1619,4	1563,1	1554,5	1498,0
Чернігівська	2685,3	2606,4	2725,2	2646,4
м. Київ	45878,0	42372,2	44583,0	41160,8

Джерело: складено на основі даних [2].

Приклад оформлення графічного зображення (рисунок)

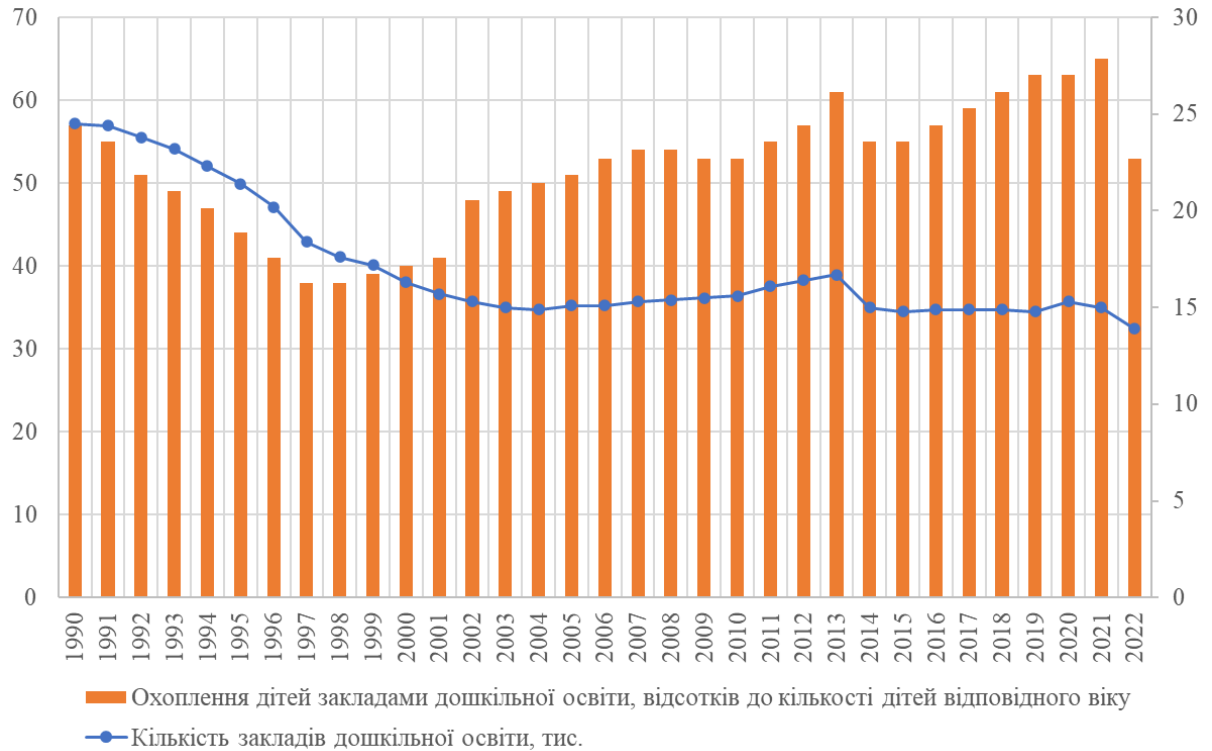

Рисунок 2.1 – Динаміка показників кількості закладів дошкільної освіти та рівня охоплення дітей закладами дошкільної освіти (2010-2022 рр.)

Джерело: побудовано на основі даних [1].

Приклад оформлення формули

$$G = \frac{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |x_i - x_j|}{2n^2 \bar{x}} \quad (1)$$

де G – коефіцієнт Джині

x_k – частка домогосподарств у загальному обсязі доходу;

n – кількість домогосподарств;

$\bar{x}$ – середнє арифметичне значення часток доходів домогосподарств.

Приклади оформлення джерел використаної інформації

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. 4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. 5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.
Два автори	1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. 4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. 5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори	1. Гарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	1. Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Інновації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
П'ять і більше авторів	1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 4. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.

Без автора	<p>1.30 років історичному факультету: історія та сьогодні (1986-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с.</p> <p>2.Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В.І. Гарапка; уклад. А.І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с.</p> <p>3.Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.</p> <p>4.Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5.Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с..</p>
Багатотомні видання	<p>1.Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2.Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.</p> <p>2.Поплавська С. Д. Формування готовності студентів медичних коледжів до комунікативної взаємодії у професійній діяльності : автореф. дис. ... канд. пед наук : 13.00.04. Житомир: Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка, 2009. 22 с.</p> <p>3.Козлова О. Г. Підготовка вчителя до інноваційної діяльності в системі післядипломної освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. К., 1999. 235 с.</p>
Дисертації	<p>1.Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис.. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с.</p> <p>2.Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.</p> <p>3.Дишко О. Л. Формування готовності бакалаврів з туризму до професійної взаємодії зі споживачами туристичних послуг: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Луцьк, 2016. 230 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1.Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.</p> <p>2.Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3.Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4.Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>5.Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 5. С. 430–443.</p> <p>6.Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р.№ 43/2018. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 7.</p> <p>7.Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p>
Архівні документи	<p>1.Лист Голови Співки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p>

	<p>2.Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г.Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В.А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>3.Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>4.Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1.Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, 01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2.Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p> <p>3.Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p>
Препринти	<p>1.Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2.Федорченко Б. А., Смотрич В. Н. Радиационное повреждение материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр«Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1.ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2.ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p>
Каталоги	<p>1.Прокопенко И. П. Каталог растений для работ по экодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2.Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с.</p> <p>3.Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1.Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О.В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2.Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3.Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: бібліогр. покажч. / уклад.: Н.М. Загородна та ін.; наук. ред. Т.В. Марусик; відп. за вип. М.Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4.Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>

Навчальне видання

**Костюнік Олена Валеріївна,
Тульчинська Світлана Олександрівна,
Солосіч Олександр Сергійович**

**СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА:
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ / РЕФЕРАТ**

Навчальний посібник